

บทที่ 6

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ประสบการณ์เกี่ยวกับครอบครัวนั้น นอกจากจะเป็นประสบการณ์โดยตรง คือจากครอบครัวของตนเองแล้ว ยังอาจได้รับประสบการณ์ทางอ้อมจากละครโทรทัศน์ ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่อง "การรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์" ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อวิเคราะห์การรับรู้ และการตีความภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ จากทัศนะของผู้รับสาร
2. เพื่อวิเคราะห์การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ กับชีวิตจริง จากทัศนะของผู้รับสาร
3. เพื่อเปรียบเทียบความหมาย "ภาพของครอบครัว" จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 ฝ่าย โดยแบ่งออกเป็นผู้ส่งสาร คือจิระวิทย์ สมบัติศิริ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" และถกลเกียรติ วีรวรรณ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ผู้รับสาร คือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ท่าน ซึ่งการเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้แนวคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้ รวมทั้งการค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับละครโทรทัศน์ที่นำเสนอภาพของครอบครัว

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

การรับรู้และการตีความภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

1. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์โดยรวม

1.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

1.1.1 ภาพของครอบครัวที่อบอุ่น

ในละครโทรทัศน์จะมีการนำเสนอภาพของครอบครัวอบอุ่น โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นจากการแสดงของตัวละครในครอบครัวว่ามีความสุข และผ่านทางบทสนทนา

1.1.2 ภาพของครอบครัวไม่อบอุ่น

ในละครโทรทัศน์จะมีการนำเสนอภาพของครอบครัวไม่อบอุ่น โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นจากการแสดงของตัวละครในครอบครัวว่าไม่มีความสุข มีการทะเลาะกัน และผ่านทางบทสนทนา

จากกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่าง 19 ท่าน ที่มีการรับรู้ และตีความภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์โดยรวม ในมิติของลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เมื่อทำการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวที่อบอุ่น กับภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่น จะพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 19 ท่าน มีการรับรู้ และตีความภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่น (14 ท่าน) มากกว่าภาพของครอบครัวที่อบอุ่น (5 ท่าน) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลว่าเป็นเทคนิคทางการละครที่จะนำเสนอเรื่องราวที่ชวนให้ติดตาม มีจุดเด่นในตัวเนื้อหา และดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ดีกว่าเรื่องราวอื่น ๆ ทั่วไป

1.2 ลักษณะประเภทของครอบครัว

1.2.1 ครอบครัวเดี่ยว

ภาพของครอบครัวเดี่ยวในละครโทรทัศน์ จะนำเสนอภาพของครอบครัวไทยสมัยใหม่ มีลักษณะครอบครัวขนาดเล็ก สมาชิกในครอบครัวมีสามมี ภรรยา อาจจะมีลูกหรือไม่มีลูกก็ได้ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว ก็สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ กลุ่มตัวอย่างพบว่าละครโทรทัศน์เรื่อง "คู่ซิ่นขลุมน" เป็นละครโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอภาพของครอบครัวเดี่ยว ซึ่งกรรณิการ์ เวียงเพิ่ม (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ละครโทรทัศน์แบบ SITUATION COMEDY เรื่อง "คู่ซิ่นขลุมน" ซึ่งกล่าวถึงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยใช้เหตุการณ์ช่วยคลี่คลายปัญหาไปเอง หรือนำบุคคลอื่นเข้ามาช่วยแก้ปัญหา และการแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตัวเอง

1.2.2 ครอบครัวขยาย

ภาพของครอบครัวขยายในละครโทรทัศน์ จะนำเสนอภาพของครอบครัวจีน มีลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่ ประกอบด้วยครอบครัวเล็ก ๆ หลายครอบครัว อาจจะอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน หรือปลูกบ้าน แยกเป็นหลัง ๆ อยู่ในเขตบ้านเดียวกัน เป็นครอบครัวที่รวมญาติพี่น้อง 2 หรือ 3 ชั่วคนอยู่ภายใต้การปกครองควบคุมดูแลของหัวหน้าครอบครัวคนเดียว เช่น ในบ้านมีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา อยู่รวมกันโดยมีพี่น้องที่แต่งงานแล้วหลายคู่ แต่ไม่แยกครอบครัวออกไป

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 9 ท่าน จาก 30 ท่าน มีการรับรู้และตีความภาพของครอบครัวในมิติของลักษณะประเภทของครอบครัว เมื่อเปรียบเทียบครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และตีความภาพของครอบครัวเดี่ยว (8 ท่าน) มากกว่าภาพของครอบครัวขยาย (1 ท่าน) ดังนั้นเนื้อหาที่ละครโทรทัศน์เลือกที่จะนำเสนอ จึงสะท้อนภาพของความเป็นจริงในสังคมร่วมด้วย เนื่องจากครอบครัวในปัจจุบันเปลี่ยนจากครอบครัวขยาย ซึ่งมีปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง อยู่ร่วมกันหลาย ๆ ครั้วเรือน มาเป็นครอบครัวเดี่ยวซึ่งมี เพียงพ่อ แม่ ลูก

1.3 ลักษณะครอบครัวที่มีคุณลักษณะพิเศษ

1.3.1 ครอบครัวที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมจีน

ภาพของครอบครัวจีนในละครโทรทัศน์ เป็นการนำเสนอครอบครัวในละครที่แสดงลักษณะเด่นด้านการดำรงชีวิต โดยมีวัฒนธรรมจีนปรากฏให้เห็น ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ในแง่ที่สามีมีภรรยาหลายคนอยู่ร่วมบ้านเดียวกัน และภรรยาคนแรกจะมีอำนาจมากกว่าภรรยาคนอื่น และประเด็นการเลี้ยงดูลูก ในแง่ที่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว

1.3.2 ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ

ภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ เป็นการนำเสนอครอบครัวในละครที่แสดงลักษณะการขาดสมาชิกในครอบครัว คือพ่อแม่เสียชีวิตทั้งคู่ ทำให้สมาชิกที่เหลือต้องช่วยกันทำหน้าที่แทนพ่อแม่

จากประเด็นครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ จะพบภาพของครอบครัวจีนมากกว่าภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าครอบครัวจีน จะมีเรื่องราวที่น่าเสนอ ได้ดึงดูดความสนใจผู้ชมมากกว่า ประกอบกับในประเทศไทย มีประชาชนชาวไทยเชื้อสายจีนอยู่จำนวนมาก ดังนั้นจึงมีการผลิตละครโทรทัศน์เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้รับสาร ให้มาชมละครโทรทัศน์มากขึ้น

ผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่าภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ มักจะนำเสนอในละครโทรทัศน์แบบ SITUATION COMEDY เนื่องจากเป็นละครที่มีลักษณะการดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน และมีความจำกัดในเรื่องของเวลาที่ดำเนินเรื่องต่อ 1 ตอน และพบว่าบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด มักจะผลิตละครโทรทัศน์เกี่ยวกับครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ อาทิ นางฟ้าสี่รุ่ง สามหนุ่มสามมุม คู่ซิ่นซูลมุน เป็นต้น ซึ่งถกเถียง วิวิจารณ์ เคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่าครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวไม่ครบ ยังต้องมีความอบอุ่นกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีกันอยู่แค่นี้ (ถกเถียง วิวิจารณ์, สัมภาษณ์ 31 ตุลาคม 2539)

2. บทบาทของสมาชิกในครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

2.1 การใช้เพศเป็นเกณฑ์แบ่ง

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 5 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้กล่าวถึงประเด็นบทบาทของสมาชิกในครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม เรื่องเพศ บอกว่าเพศชายจะมีอำนาจสูงสุดในบ้าน 3 ท่าน ส่วน 2 ท่าน บอกว่าเพศชายกับเพศหญิงมีอำนาจเท่าเทียมกันในบ้าน

2.2 การใช้หน้าที่ในครอบครัวเป็นเกณฑ์แบ่ง

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทพ่อ 4 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทพ่อในละครโทรทัศน์ โดยได้รับข้อคิดจากละครโทรทัศน์ในเรื่องการเลี้ยงดูลูกว่าไม่ควรบังคับลูกมากเกินไป บทบาทแม่ 3 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทแม่ในละครโทรทัศน์ โดยได้รับข้อคิดจากละครโทรทัศน์ในเรื่องการเลี้ยงดูลูก และบทบาทลูก 21 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทลูกในละครโทรทัศน์ โดยได้รับข้อคิดจากละครโทรทัศน์ในเรื่องการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นลูก

3. ปัญหาที่พบจากภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

3.1 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

- ปัญหาการนอกใจของสามี

3.2 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

- ปัญหาพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยง
- ปัญหาความไม่เข้าใจกันของสมาชิกในครอบครัว

3.3 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น

- ปัญหาแม่ผัวลูกสะใภ้
- ปัญหาความแตกต่างกันทางด้านฐานะ

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม กับชีวิตจริง

1. การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

การที่ผู้รับสารเปรียบเทียบลักษณะครอบครัวตนเองกับครอบครัวในละครโทรทัศน์ ในกรณีภาพของครอบครัวที่อบอุ่น มีความสุข มีความเข้าใจกันในครอบครัว พบว่ามีกลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้เปรียบเทียบภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" คือ ครอบครัวอบอุ่นกับครอบครัวทอฝัน ซึ่งนำเสนอภาพของครอบครัวที่อบอุ่น มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ ลูก กับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

2. การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

การที่ผู้รับสารเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครว่า ถ้าผู้รับสารอยู่ในสถานการณ์เดียวกับตัวละคร ผู้รับสารจะปฏิบัติตนอย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้เปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ในบทบาทของมาวิน ส่วนใหญ่จะไม่ทำตามตัวละคร "มาวิน" เนื่องจากถูกบังคับมากเกินไป และไม่เป็นอิสระ

3. การเปลี่ยนแปลงและการไม่เปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์

3.1 การเปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่าง 13 ท่าน จาก 30 ท่าน เมื่อชมละครโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอภาพของครอบครัวแล้ว จะมีการนำมาเปรียบเทียบกับตนเอง ในกรณีภาพของครอบครัวอบอุ่น มีความสุข มีความเข้าใจกันในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างอยากที่จะสร้างครอบครัวให้ได้เหมือนกับครอบครัวในละคร เพื่อที่จะได้มีความอบอุ่น และมีความสุขเหมือนกับครอบครัวในละคร

3.2 ไม่เปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละคร

กลุ่มตัวอย่าง 14 ท่าน จาก 30 ท่าน เมื่อนำภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์มาเปรียบเทียบกับครอบครัวตนเองแล้ว มีความคิดเห็นว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ ในกรณีภาพของครอบครัวในละคร เป็นการนำเสนอภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่น มีปัญหา มีการทะเลาะ สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการที่จะมีครอบครัวเหมือนกับในละคร

สรุปว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะเปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์/การไม่เปลี่ยนแปลงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ ใกล้เคียงกัน โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขภาพของครอบครัวอบอุ่น มีความสุข มีความเข้าใจกันในครอบครัว และไม่เปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขภาพของครอบครัวไม่อบอุ่น มีปัญหา มีการทะเลาะ สมาชิกในครอบครัว ไม่เข้าใจกัน

ความสอดคล้องระหว่างครอบครัวในละครโทรทัศน์กับครอบครัวในความเป็นจริง

1. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เหมือนกับภาพของครอบครัวในความเป็นจริง

กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน ได้กล่าวถึงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ว่า เหมือนกับภาพของครอบครัวในความเป็นจริง ในประเด็นดังนี้

1.1 สภาพสังคม

1.2 ภาพการจำลองชีวิตจริง

2. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เกินจริงจากภาพของครอบครัวในความเป็นจริง
 กลุ่มตัวอย่าง 15 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าภาพของครอบครัวในละคร เป็นภาพที่มีการนำเสนอไม่เหมือนชีวิตจริง โอเวอร์ (over แปลว่ามากเกินไป) เกินจริงเกินไป หรือมีการนำเสนอในด้านเดียว ครอบครัวที่มีความสุข ก็มีความสุขอย่างเดียว ครอบครัวที่มีความทุกข์ ก็ทุกข์อย่างเดียว

สรุปว่าภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เหมือนกับภาพของครอบครัวในความเป็นจริง/ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เกินจริงจากภาพของครอบครัวในความเป็นจริง กำกวมเหมือนจริงในเงื่อนไขสภาพสังคม และภาพการจำลองชีวิตจริง และเกินจริง ในเงื่อนไขการนำเสนอในด้านเดียว ครอบครัวที่อบอุ่น ก็อบอุ่นด้านเดียว ไม่มีปัญหาในครอบครัวเลย ซึ่งในชีวิตจริงของคนเราก็คงต้องมีทั้งสุขและทุกข์เป็นคู่กัน

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

หมายถึง ประโยชน์ที่ผู้รับสารได้รับจากภาพของครอบครัวในละคร ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา แบ่งได้ดังนี้

- 1.1 ข้อเตือนใจระหว่างสามี-ภรรยา
- 1.2 นำมาเป็นแนวทางในการสร้างครอบครัวในอนาคต

2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

หมายถึง ประโยชน์ที่ผู้รับสารได้รับจากภาพของครอบครัวในละคร ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก แบ่งได้ดังนี้

- 2.1 ข้อเตือนใจระหว่างพ่อ-แม่-ลูก
- 2.2 เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน ให้เหมาะสมกับบทบาทในครอบครัวที่มีอยู่ปัจจุบัน
- 2.3 เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวที่หลากหลายผ่านละครโทรทัศน์

3. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย และบุคคลอื่น

หมายถึงประโยชน์ที่ผู้รับสารได้รับจากภาพของครอบครัวในละคร ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย และบุคคลอื่น แบ่งได้ดังนี้

- 3.1 เรียนรู้และทำความเข้าใจกับลักษณะของคนต่างวัย
- 3.2 ความบันเทิง
- 3.3 การยอมรับความแตกต่างของคน

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่าง เมื่อรับชมละครโทรทัศน์ที่นำเสนอภาพของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์โดยรวมกับชีวิตจริง โดยจะมีกระบวนการเลือกสรรในการรับสารที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบด้านจิตใจ และองค์ประกอบด้านสังคม ประกอบกับการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ หรือการเลียนแบบทางจิตใจ (Identification) ด้วย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อเปรียบเทียบความหมาย "ภาพของครอบครัว" จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร ผู้วิจัยได้เลือกละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" มาใช้ เนื่องจากเป็นละครโทรทัศน์ที่นำเสนอภาพของครอบครัว 4 แบบ มีการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวทั้ง 4 แบบอย่างเด่นชัด ส่วนละครที่นำเสนอภาพของครอบครัวเรื่องอื่นนั้น มีภาพของครอบครัวเพียงแค่นั้น หรือสองครอบครัวเท่านั้น และละครเรื่องนี้เพิ่งจะแพร่ภาพออกอากาศ ในปี 2539 (26 กรกฎาคม - 12 ตุลาคม 2539) อีกทั้งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 2 ครั้ง คือช่วงระหว่างละครออกอากาศ และช่วงละครเรื่องนี้จบไปแล้ว ประกอบกับข้อจำกัดของระยะเวลา ทำให้ผู้วิจัยเลือกศึกษากระบวนการสื่อสารทั้งกระบวนการในละครโทรทัศน์ที่นำเสนอภาพของครอบครัวเพียงเรื่องเดียว

ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ผู้วิจัยมีขั้นตอนการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อเนื้อหาภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" โดยแบ่งออกเป็น

1. ผู้ส่งสาร ได้แก่

- จิระวิทย์ สมบัติศิริ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

- ถกเถียงตี วิเคราะห์ ผู้วางเค้าโครงเรื่อง และผู้กำกับละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับ มาวิน"

1.1 ความหมายภาพของครอบครัวมาวิน จากทัศนะของผู้ส่งสาร

ก. ฐานะของครอบครัวมาวิน : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน : ครอบครัวอบอุ่น แต่พ่อกับ ลูกไม่เข้าใจกัน, พ่อคาดหวังกับลูกสูง, มีป่าแวนเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวมาวิน : "ทางสายกลาง", "ทำใน สิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" และ "เวลา"

1.2 ความหมายภาพของครอบครัวแบงก์ จากทัศนะของผู้ส่งสาร

ก. ฐานะของครอบครัวแบงก์ : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบงก์ : ครอบครัวไม่อบอุ่น, เลี้ยงลูก ด้วยเงิน, ปล่อยลูกมากเกินไป และความรัก ความอบอุ่นแทนด้วยวัตถุ

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบงก์ : "ความไม่รู้จักพอ" และ "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป"

1.3 ความหมายภาพของครอบครัวทอฝัน จากทัศนะของผู้ส่งสาร

ก. ฐานะของครอบครัวทอฝัน : ปานกลาง

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน : ครอบครัวอบอุ่น มีความ สุข, เลี้ยงลูกอย่างให้ลูกมีความฝันของตัวเอง คิดเอง และทอฝันเป็นคนกล้าคิด กล้าแสดงออก

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวทอฝัน : "ความอบอุ่นใน ครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ ลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน"

1.4 ความหมายภาพของครอบครัวในอดีต จากทัศนระของผู้ส่งสาร

ก. ฐานะของครอบครัวในอดีต : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวในอดีต : ครอบครัวอบอุ่น, เลี้ยงลูกแบบตามใจ ยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น, เชื่อมมั่นในตัวลูก เป็นเพื่อนกับลูก เป็นครอบครัวที่สนุกสนาน

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวในอดีต : "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ ลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน" และ "อย่าเครียด"

2. แนวคิดที่สะท้อนภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน"

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องรูปแบบครอบครัว และทฤษฎีดุลยภาพของนิวกอมม์ มาใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการวิเคราะห์แนวคิดที่สะท้อนภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบแนวคิด ดังนี้

2.1 แนวคิดด้านครอบครัวต่อการเลี้ยงดูลูก

2.1.1 ครอบครัวมาวิน

2.1.2 ครอบครัวแบงก์

2.1.3 ครอบครัวทอฝัน

2.1.4 ครอบครัวในอดีต

ครอบครัวมาวิน ครอบครัวแบงก์ และครอบครัวในอดีต เป็นครอบครัวของคนที่มีฐานะร่ำรวย โดยสะท้อนจากภาพของบ้านหลังใหญ่ มีรถยนต์ส่วนตัว ทำกิจกรรมร่วมกันที่สปอร์ตคลับ และออกงานการกุศล บริจาคเงินช่วยในงานการกุศล ครอบครัวละ 500,000 บาท เป็นครอบครัวที่มีอยู่ในวงสังคมเดียวกัน ส่วนครอบครัวทอฝัน เป็นครอบครัวของคนที่มีฐานะปานกลาง ไม่ร่ำรวย และก็ไม่ยากจน เข้ามาเกี่ยวข้องกับครอบครัว 3 ครอบครัวข้างต้น โดยที่ทอฝันเรียนอยู่มหาวิทยาลัยเดียวกับมาวิน แบงก์ และในอดีต

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน จะนำเสนอลักษณะการเลี้ยงลูกที่ตึงเกินไป ส่งผลทำให้มาวินเป็นคนที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนครอบครัวแบงก์ จะนำเสนอลักษณะการเลี้ยงลูกที่หย่อนเกินไป ส่งผลทำให้แบงก์เป็นคนที่ไม่รับผิดชอบ สำหรับความสัมพันธ์

ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน และครอบครัวนอต จะนำเสนอลักษณะการเลี้ยงลูกที่ไม่ดีเกินไป และไม่หย่อนเกินไป เลี้ยงลูกอย่างเข้าใจ ยอมรับความสามารถของลูก ก็ส่งผลทำให้ทอฝัน และนอต เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวทั้ง 4 แบบ ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" คือ "ทางสายกลาง" นั่นคือการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ ต้องไม่บังคับลูกมากเกินไป หรือไม่ปล่อยลูกจนเกินไป ควรเลี้ยงดูแบบทางสายกลาง "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข" การค้นหาตัวเองให้พบ ว่าอยากที่จะทำอะไร และการได้ทำในสิ่งที่ตัวเองใฝ่ฝัน และ "ความอบอุ่นในครอบครัวเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน"

2.2 แนวคิดเรื่องช่องทางที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัว

ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ได้ใช้สื่อบุคคลคือ เพื่อน (นอต และทอฝัน) และแม่นม (ป้าแหว) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (บันทึกไดอารี่ในคอมพิวเตอร์) เป็นช่องทางที่แสดงออกของบุคคลในครอบครัวเวลาที่มีปัญหาความขัดแย้งกันขึ้น

จากแนวคิดทั้งหมดที่วิเคราะห์ได้จากละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการตั้งประเด็นคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" เพื่อที่จะได้ทราบถึงการถอดรหัส (decoding) ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน สรุปผลที่ได้ ดังนี้

1. การรับรู้ การตีความและการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวมาวิน

ก. ฐานะของครอบครัวมาวิน : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมาวิน : ครอบครัวกำลังระหว่างครอบครัวที่อบอุ่น และครอบครัวไม่อบอุ่น, พ่อมีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งเป้าหมายของครอบครัว, ประเด็นความขัดแย้งเรื่องการเรียนและประเด็นการคบเพื่อนต่างเพศ และมาวินใช้สื่อบุคคลและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เวลาเกิดความขัดแย้ง

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวมาวิน : "ทางสายกลาง" และ "ทำในสิ่งที่รักคืออิสระ รักในสิ่งที่ทำคือความสุข"

กลุ่มตัวอย่าง ได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในแง่ของแนวทางที่ได้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ และลูก และควรจะหันหน้าเข้ามาพูดคุยจากกัน ปรัชญากันในครอบครัวเป็นสิ่งที่ดีที่สุด นอกจากนี้แล้วกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการจะมีครอบครัวเหมือนกับครอบครัวมาวิน

2. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวแบงก์

ก. ฐานะของครอบครัวแบงก์ : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบงก์ : ส่วนใหญ่บอกว่าครอบครัวไม่อบอุ่น ส่วนน้อยบอกว่าครอบครัวอบอุ่น, ครอบครัวที่เลี้ยงลูกด้วยเงิน, มีความขัดแย้งเรื่องความไม่รับผิดชอบของลูก และปัญหาเศรษฐกิจ แก้ปัญหาด้วยการปิดความรับผิดชอบ

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวแบงก์ : "การเลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป"

กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากภาพของครอบครัวแบงก์ในแง่เป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก และการเรียนรู้ข้อผิดพลาดที่เกิดในครอบครัว และพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำตาม นอกจากนี้แล้วกลุ่มตัวอย่าง ไม่ต้องการจะมีครอบครัวเหมือนครอบครัวแบงก์

3. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวทอฝัน

ก. ฐานะของครอบครัวทอฝัน : ปานกลาง

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวทอฝัน : ครอบครัวอบอุ่น และไม่มี ความขัดแย้งในครอบครัว

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวทอดมัน : "ความอบอุ่นในครอบครัว เกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อ แม่ และลูก ไม่จำเป็นว่ารวยหรือจน"

กลุ่มตัวอย่าง ได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในแง่ที่เป็นแนวทางในการเรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก ตลอดจนเห็นความเข้าใจของคนในครอบครัว ก็ก่อให้เกิดความสุข นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังได้กล่าวว่าครอบครัวทอดมันเป็นครอบครัวที่น่าเสนอด้านบวก เพียงด้านเดียวไม่เหมือนจริง เพราะชีวิตคนคงไม่มีใครที่มีความสุขอย่างเดียว

4. การรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวนอต

ก. ฐานะของครอบครัวนอต : ร่ำรวย

ข. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวนอต : ครอบครัวอบอุ่น และไม่พบปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวนอต

ค. ปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากครอบครัวนอต : "อย่าเครียด"

กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในแง่ที่เป็นแนวทางให้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสมของพ่อ แม่ และลูก และได้ควรจะทำครอบครัวให้สนุกสนาน อย่างเคร่งเครียด เกินไป กลุ่มตัวอย่าง ต้องการมีครอบครัวแบบครอบครัวนอต

สรุปว่าละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอดมันกับมาวิน" เป็นละครโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อสอนคนที่มีฐานะร่ำรวย กล่าวถึงครอบครัวคนรวย 3 ครอบครัว ที่มีความแตกต่างกันในด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวมาวิน เลี้ยงลูกแบบตึงเกินไป ครอบครัวเบงก์เลี้ยงลูกแบบหย่อนเกินไป ส่วนครอบครัวนอตเลี้ยงลูกไม่ตึงและไม่หย่อนเกินไป เป็นการบอกฐานะร่ำรวยก็ไม่จำเป็นที่ครอบครัวจะต้องล้มเหลว แบบที่มักเชื่อกัน ขึ้นอยู่กับว่ามีความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวแบบไหน ถ้าสมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกัน ครอบครัวก็มีความสุขได้ ส่วนครอบครัวทอดมันนั้น อาจจะมีบทบาทช่วยตอกย้ำให้เห็นว่าฐานะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูลูก แต่ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มีส่วนต่อการเลี้ยงดูลูก ถ้าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี ปรัชญาในการดำเนินชีวิตก็ย่อมที่จะมีความเข้าใจอันดีด้วย

ในเรื่องข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากภาพของครอบครัวมาวิน ครอบครัวแบ่งกั ครอบครัวทอฝัน และครอบครัวนอต ในเงื่อนไขข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทพ่อ 4 ท่าน บทบาทแม่ 3 ท่าน บทบาทป้า 2 ท่าน และบทบาทลูก 21 ท่าน ซึ่งจะได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์ตามบทบาทของแต่ละท่านในครอบครัว

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบความหมาย "ภาพของครอบครัว" ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของกลุ่มตัวอย่าง 30 ท่าน ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ ตีความ และเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ได้ตรงกับที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้ ในเงื่อนไขฐานะของครอบครัว ส่วนในเงื่อนไขของความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และปรัชญาในการดำเนินชีวิตจากภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) โดยรวมได้ใกล้เคียงกับที่ผู้ส่งสารเข้ารหัส (encoding) ไว้

อภิปรายภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

ก่อนอื่นผู้วิจัยขอกล่าวถึงภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวมที่ได้จากการสรุปผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้วิจัยต่อภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม มีดังนี้

การรับรู้ และการตีความภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

1. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์โดยรวม

1.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

1.1.1 ภาพของครอบครัวที่อบอุ่น

1.1.2 ภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่น

จากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ และการตีความภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่นมากกว่าครอบครัวที่อบอุ่น เนื่องจากการดำเนินเรื่องของละครนั้น คือ การผูกเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ซึ่งการดำเนินเรื่องที่ตีความมีขั้นตอนในการวางแนวของเรื่องให้มีความคืบหน้าที่น่าติดตามอยู่ตลอดเวลา (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2531 : 592-594) และกลุ่ม

ตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่นจะมีการผูกเหตุการณ์ให้น่าติดตามได้มากกว่าภาพของครอบครัวที่อบอุ่น

จากละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" กลุ่มตัวอย่าง 3 ท่าน จาก 30 ท่าน มีความคิดเห็นว่าภาพของครอบครัวแบงก์ เป็นภาพของครอบครัวที่มีความอบอุ่น โดยเห็นจากฉากที่แม่กับลูกแพร์ไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นลักษณะของการควบคุมของแม่อย่าง ใกล้ชิดจนเกินไป ไม่ให้ลูกมีอิสระ คอยตามลูกตลอด ทำให้ลูกเป็นคนไม่มีความมั่นใจในตัวเอง เพราะว่าทำอะไรก็มีแม่มาคอยดูแลให้ทุกอย่าง ลูกก็เป็นเด็กที่ไม่รู้จักโต และไม่รับผิดชอบ เป็นปัญหาของสังคมต่อไป

ส่วนครอบครัวมาวิน กลุ่มตัวอย่าง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน มีความคิดเห็นว่าภาพของครอบครัวมาวิน เป็นภาพของครอบครัวที่มีความอบอุ่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เห็นจากฉากพ่อกับมาวินต้องทานข้าวเย็นพร้อมกัน พ่อจัดตารางเรียนให้มาวิน พ่อกับมาวินไปเล่นกีฬาที่สปอร์ตคลับด้วยกัน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นลักษณะของการควบคุมของพ่ออย่างใกล้ชิดเกินไป ไม่ให้มาวินมีอิสระ คอยคุมลูกอยู่ตลอดเวลา ทำให้มาวินเป็นคนที่ไม่มีความมั่นใจในตัวเองในช่วงแรกที่มาวิน ยังค้นหาตัวเองไม่พบ

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังคงมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ และการให้อิสระกับลูก เป็นเงื่อนไขที่พบในครอบครัวทอฝันและครอบครัวนอต ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น และมีความสุข ส่วนครอบครัวแบงก์ แม่จะเอาใจใส่ลูกแพร์มากเกินไป และไม่ให้อิสระกับลูกแพร์เลย เช่นเดียวกันกับครอบครัวมาวินที่พ่อจะเอาใจใส่มาวินมากเกินไป และไม่ให้อิสระกับมาวินเลย ฉะนั้นในครอบครัวมาวิน และครอบครัวแบงก์ จึงมีปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว เพราะเมื่อไหร่ก็ตามที่ลูกแพร์ และมาวิน ต้องการอิสระ ก็ย่อมจะก่อปัญหาความขัดแย้งขึ้นระหว่างพ่อ/แม่ กับลูก

1.2 ลักษณะประเภทของครอบครัว

1.2.1 ครอบครัวเดี่ยว

1.2.2 ครอบครัวขยาย

จากผลการวิจัย พบว่ามีการรับรู้ และการตีความประเภทของครอบครัว แล้วปรากฏว่ามีภาพของครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย ซึ่งเมื่อนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของจิราภรณ์ ชาแก้ว (2538) ที่ทำการศึกษาเรื่องภาพชีวิตครอบครัวในภาพยนตร์วิดีโอ พบว่าโครงสร้างครอบครัวส่วนใหญ่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ตามรูปแบบครอบครัวสมัยใหม่ ทำให้พบว่ามีผลการวิจัยใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยกับประเภทของครอบครัวในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวเดี่ยว เนื่องจากสังคมไทยปัจจุบัน เป็นสังคมเมือง ตัวละครในเรื่องก็เป็นคนเมือง และมีปริมาณครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ในขณะที่ตัวกันครอบครัวขยายก็ลดปริมาณลง ซึ่งจะพบประเภทครอบครัวขยายในละครโทรทัศน์ย้อนยุค หรือละครโทรทัศน์ที่ นำเสนอครอบครัวจีน

จากละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบว่ามีการนำเสนอภาพของครอบครัวเดี่ยว ทั้ง 4 รูปแบบ ซึ่งสื่อถึงครอบครัวสมัยใหม่ ได้ตรงตามยุคตามสมัย จากภาพของครอบครัวมาวิน ทำให้พบข้อเสียของครอบครัวเดี่ยว คือการไม่มีญาติผู้ใหญ่ คอยให้คำปรึกษา เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งก็จะเกิดรุนแรงมาก เช่น เมื่อป้าแหวตตาย มาวินก็หนีออกจากบ้าน ถ้าในครอบครัวมาวิน มีปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้องคนอื่น ๆ คอยให้คำปรึกษา มาวินก็จะมีช่องทางในการแสดงออกเมื่อเกิดปัญหาได้มากกว่าที่เผชิญอยู่

นอกจากนี้ ยังพบว่าในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีลูกคนเดียว หรือลูกโตน 3 ครอบครัว คือครอบครัวมาวิน ครอบครัวทอฝัน และครอบครัวนอต และมีลูก 2 คน 1 ครอบครัว คือ ครอบครัวแบงก์ ซึ่งพบว่าการเป็นลูกคนเดียวของ 3 ครอบครัวข้างต้น และการมีพี่น้องในครอบครัวแบงก์ ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคล สิ่งที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการแสดงออกในสังคมของบุคคล คือการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัว

ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ยังสอนอีกด้วยว่าฐานะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว

1.3 ลักษณะครอบครัวที่มีคุณลักษณะพิเศษ

1.3.1 ครอบครัวที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมจีน

1.3.2 ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะครอบครัวที่มีคุณลักษณะพิเศษ จะพบการรับรู้ และการตีความครอบครัวที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมจีน มากกว่าครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นเนื่องจากละครโทรทัศน์มีการนำเสนอเนื้อหาครอบครัวจีน มากกว่าครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ และกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยที่มีเชื้อสายจีน ซึ่งมีประสบการณ์ตรงด้านวัฒนธรรมจีน ดังนั้นจึงสามารถที่จะรับรู้ และตีความภาพของครอบครัวที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมจีนได้ง่าย ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพียง 2 ท่าน จาก 30 ท่าน ที่มีประสบการณ์ตรงในเงื่อนไขครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ โดยขาดพ่อ แต่ประสบการณ์ตรงด้านครอบครัวปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง 2 ท่านนี้เป็นครอบครัวที่อบอุ่น ดังนั้นจึงไม่ส่งผลถึงการรับรู้ภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นถึงภาพของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่ครบ เพียง 1 ท่านนี้ มีประสบการณ์ตรงด้านครอบครัวอบอุ่น และมาจากครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวครบ แต่เหตุผลที่ชอบดูละครครอบครัวที่มีสมาชิกไม่ครบในครอบครัวไม่ครบ เนื่องจากเป็นละครที่นำเสนอความสนุกสนาน ตลกขบขัน

2. บทบาทของสมาชิกในครอบครัว

2.1 การใช้เพศเป็นเกณฑ์แบ่ง

2.2 การใช้หน้าที่ในครอบครัวเป็นเกณฑ์แบ่ง

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงละครโทรทัศน์โดยรวม โดย 3 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าเพศชายมีอำนาจสูงสุดในบ้าน แต่ 2 ท่าน จาก 30 ท่าน บอกว่าเพศชายและเพศหญิงมีอำนาจเท่าเทียมกัน ในเงื่อนไขความเท่าเทียมกันของเพศชาย และเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างพบจากละครโทรทัศน์เรื่อง "คู่ซิ่นซูลมุน"

การใช้หน้าที่ในครอบครัวเป็นเกณฑ์แบ่งนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทพ่อ 4 ท่าน บทบาทแม่ 3 ท่าน บทบาทป้า 2 ท่าน และบทบาทลูก 21 ท่าน กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงหน้าที่ในครอบครัว จากข้อคิดที่ได้รับในประเด็นระหว่างพ่อ-แม่-ลูก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทพ่อ และบทบาทแม่ ได้กล่าวว่า การเลี้ยงลูกควรจะใช้ทางสายกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทลูก ก็กล่าวถึงการปฏิตนในฐานะเป็นลูก ควรตั้งใจเรียนหนังสือ

ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" จะพบภาพการเลี้ยงดูลูกของพ่อ จากครอบครัว ชนะ ซึ่งกาญจนา แก้วเทพ (2539) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของการเลี้ยงดูในละครโทรทัศน์ไทย ว่ามักจะเป็นภารกิจของผู้หญิง และเท่าที่ปรากฏผลออกมา ลูก ๆ จะได้ดีหรือเปล่านั้นขึ้นอยู่กับฝีมือของแม่เป็นหลัก พ่อเป็นรอง ในช่วงปี พ.ศ. 2539 เริ่มมีละครโทรทัศน์ที่ฝ่ายพ่อหันมาเอาการเอางานในการเลี้ยงดู เช่น "ครูเจนิยน" ที่กำลังดัดลูกชายแบบเรียงลำดับไหล่ใน "ไม้ดัด" รวมทั้ง "คุณชนะ" ที่กำลังคุมเกมชีวิตให้ลูกชาย "มาวิน" เข้าเส้นชัย ที่พ่อขีดเส้นเองให้ได้ เกมนี้ไม่มีคุณแม่มาเกี่ยวข้องเลย (กาญจนา แก้วเทพ, 2539 : 76) ผลของการเลี้ยงดูของพ่อ จากละครโทรทัศน์เรื่อง "ไม้ดัด" ทำให้ลูกทนกดดันไม่ไหว ฆ่าตัวตายไป 1 คน นี้ออกจากบ้านไป 2 คน สุดท้ายลูกคนที่พ่อไม่รัก ไม่สนใจ กลับเป็นคนที่มาเลี้ยงดูพ่อตอนแก่ ส่วนในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" มาวิน ทนกฎเกณฑ์ที่พ่อตั้งเอาไว้ไม่ไหว นี้ออกจากบ้าน แต่ทำยที่สุดทั้ง "ชนะ" และ "มาวิน" ต่างฝ่ายต่างปรับตัวเข้ามาหากัน

3. ปัญหาที่พบจากภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์

3.1 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

ปัญหาการนอกใจของสามี เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ซึ่งพบว่าปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ของสามี เป็นปัญหาที่พบมากที่สุดในภาพชีวิตครอบครัวในภาพยนตร์วิดีโอ (จิราภรณ์ ขาแก้ว, 2538) ผู้วิจัยคิดว่าปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ในละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์วิดีโอ ตรงกัน เนื่องจากละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์วิดีโอมีการหยิบยกปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมานำเสนอ จึงทำให้ปรากฏภาพดังที่กล่าวมาข้างต้น

3.2 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก

ก. ปัญหาพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยง

จาก Myth อันยาวนานในสังคมไทย ที่กล่าวว่าพ่อเลี้ยง / แม่เลี้ยง จะมีปัญหา กับลูกเลี้ยงเสมอ เนื่องจากไม่มีความผูกพันกันทางสายเลือด ประกอบกับลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงในสังคมไทย จะปรากฏภาพของพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง มีปัญหากับลูกเลี้ยง ตามหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ แต่ผู้รับสารบางท่านมีความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกับผู้วิจัย เนื่องจากประสบการณ์ตรง มีความสุขดีกับครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าภาพปัญหาพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยงที่เกิดขึ้นในละคร เป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งของปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริง ไม่ใช่เป็นปัญหาโดยรวมทั้งหมด

ข. ปัญหาความไม่เข้าใจกันของสมาชิกในครอบครัว

สุพัตรา สุภาพ (2536) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป (หมายถึงสามี-ภรรยา) และเป็นกรายากที่จะให้บุคคล 2 คนนี้มีแบบของพฤติกรรมและทัศนคติเหมือนกัน เพราะอาจจะมีภูมิหลังและประสบการณ์ต่างกัน จึงอาจขัดกันได้ ดังนั้นปัญหาความไม่เข้าใจกันของสมาชิกในครอบครัวก็ย่อมที่จะเกิดขึ้นได้ (สุพัตรา สุภาพ, 2536 : 42)

3.3 ปัญหาที่พบจากความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น

ก. ปัญหาแม่ผัวลูกสะใภ้

เนื่องจากสังคมไทยปัจจุบัน เมื่อแต่งงานกัน ฝ่ายชายจะนำฝ่ายหญิงอาศัยที่บ้านของฝ่ายชาย ดังนั้นปัญหาแม่ผัวลูกสะใภ้จึงตามมา เนื่องจากความแตกต่างระหว่างวัย ความแตกต่างระหว่างครอบครัวของฝ่ายหญิงกับครอบครัวใหม่ที่ต้องมาอยู่อาศัย และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือผู้หญิงมักไม่เป็นตัวของตัวเอง ตอนเป็นเด็กหญิงก็ยึดพ่อเป็นหลัก เมื่อแต่งงานมีสามีก็ยึดสามีเป็นหลัก พอมีลูกชายก็มายึดลูกชายเป็นหลักอีก เพราะฉะนั้นเวลาลูกชายไปมีผู้หญิงอีกคน จึงเกิดปัญหาการแข่งขันแย่งชิงกัน จึงเป็นประเด็นทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น สะท้อนเคสเดี่ยวของปัญหาในความเป็นจริงในสังคม ซึ่งไม่ทั้งหมด ในความเป็นจริงแม่ผัวลูกสะใภ้อาจจะรักกันดีก็ได้ ดังนั้นละครโทรทัศน์ก็เป็นเพียงตะเกียงส่องนำทางว่าถ้าเกิดปัญหาแม่ผัวลูกสะใภ้ขึ้น จะมีวิธีหลีกเลี่ยงจากปัญหานี้อย่างไร

ข. ปัญหาความแตกต่างกันทางด้านฐานะ

ละครโทรทัศน์ไทย มักจะนำเสนอประเด็นปัญหาความแตกต่างกันทางด้านฐานะของพระเอกกับนางเอก ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะปรากฏภาพของพระเอกร่ำรวย แต่นางเอกยากจน มารักกัน และต้องประสบกับอุปสรรคมากมายกว่าจะสมหวังในความรัก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในความเป็นจริง คนที่มีฐานะร่ำรวยก็มักจะแต่งงานกับคนที่มีฐานะในระดับเดียวกัน โลกแห่งละคร เป็นโลกแห่งจินตนาการ ดังนั้นจึงมีการวาดภาพของชายผู้สูงศักดิ์ กับหญิงผู้ต่ำต้อย ให้เห็น ทำให้สนุกสนานไปกับโลกแห่งจินตนาการ และให้ความหวังแก่บรรดาหญิงผู้ต่ำต้อยด้วย

การเชื่อมโยงภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์โดยรวม

1. การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

ประสบการณ์เรื่องครอบครัวเป็นประสบการณ์ตรง และเป็นเรื่องส่วนตัว ซึ่งสังคมไทยเรามีข้อเปรียบเทียบไว้ว่า "ความในอย่านำออก ความนอกอย่านำเข้า" ดังนั้นการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง จึงพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการแสดงการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์ในเรื่องนี้น้อยมาก กลุ่มตัวอย่างมักจะไม่กล่าวถึงเพื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ด้านครอบครัวของตนเอง

2. การเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร ในกรณีที่ตัวละครเอกหรือตัวละครที่เป็นตัวละครสำคัญ อาทิ ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุใกล้เคียงกับมาวิน (อายุ 11-19 ปี) จะมีการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร "มาวิน" พระเอก ผู้วิจัยคิดว่าเนื่องจากการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเอกจะมีการนำเสนออย่างต่อเนื่อง และมักจะแทรกปัญหาที่ตัวเอกต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วย เมื่อกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร ก็将进一步ตนเองเข้าไปตัดสินเหตุการณ์นั้น ๆ แทนตัวละคร ซึ่งเป็นการเลียนแบบทางจินตนาการอย่างหนึ่ง ทำให้หลุดพ้นไปจากโลกแห่งความจริงชั่วขณะ

กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทพ่อ และบทบาทแม่ จะไม่มีการเปรียบเทียบตนเองกับตัวละคร มีแต่กล่าวถึงแนวทางในการเลี้ยงลูกว่าควรใช้ "ทางสายกลาง" คือไม่ตึงเกินไป และไม่หย่อนเกินไป

3. การเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์

จะมีการเลียนแบบ และการไม่เลียนแบบภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ ใกล้เคียงกัน โดยจะมีการเลียนแบบในเงื่อนไขภาพของครอบครัวที่มีความอบอุ่น มีความสุข มีความเข้าใจในครอบครัว และไม่เลียนแบบ ในเงื่อนไขภาพของครอบครัวที่ไม่อบอุ่น มีปัญหา มีการทะเลาะสมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน

ความสอดคล้องระหว่างครอบครัวในละครโทรทัศน์กับครอบครัวในความเป็นจริง

1. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เหมือนกับภาพของครอบครัวในความเป็นจริง
 2. ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เกินจริงจากภาพของครอบครัวในความเป็นจริง
- กลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้และตีความภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เหมือนกับภาพของครอบครัวในความเป็นจริง/ภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์เกินจริงจากภาพของครอบครัวในความเป็นจริง ใกล้เคียงกัน โดยจะเหมือนจริงในแง่สภาพสังคมที่ปัจจุบันสังคมเมืองเป็นสังคมที่เร่งรีบในการดำเนินชีวิต และภาพการจำลองชีวิต และเกินจริง ในแง่ฐานะของครอบครัว ละครโทรทัศน์มักจะนำเสนอครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวยจนเกินไป และประเด็นพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยง ที่จะต้องมีปัญหาขัดแย้งกันตลอดเวลา ซึ่งในความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างได้รับประสบการณ์ตรงในประเด็นพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยง ที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับจากภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์

1. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา
ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ได้แก่ ข้อเตือนใจในการที่จะไม่นอกใจภรรยา และการนำมาเป็นแนวทางในการสร้างครอบครัวในอนาคต
2. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก
กลุ่มตัวอย่างวิจัยครั้งนี้มีบทบาทลูกชาย 11 ท่าน บทบาทลูกสาว 10 ท่าน บทบาทพ่อ 4 ท่าน บทบาทแม่ 3 ท่าน และบทบาทป้า 2 ท่าน ดังนั้นข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก จะค่อนข้างเป็นข้อคิดจากทัศนะลูกเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้อเตือนใจระหว่างพ่อ-แม่-ลูก เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทในครอบครัวที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวที่หลากหลายผ่านละครโทรทัศน์
3. ข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น
ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่ามีบทบาทป้า 2 ท่าน ดังนั้นข้อคิดในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ และบุคคลอื่น จะมาจากความคิดเห็นของทั้งสองท่าน ซึ่งได้เรียนรู้และทำความเข้าใจกับลักษณะของคนต่างวัย และละครโทรทัศน์ก็เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงด้วย ซึ่งจากงานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้นำเสนอถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทแม่ผัวคู่ สะใภ้

ละครโทรทัศน์ มักถูกเปรียบเปรยอยู่เสมอ ๆ ว่านำเสนอเรื่องราว "น้ำเน่า" นั่นคือ เรื่องราวที่ไม่พัฒนา วนเวียนอยู่กับเรื่องเดิม ๆ หนุ่ดหนึ่ง เปรียบเสมือนน้ำเน่า แต่ในความเป็นจริง แล้วละครโทรทัศน์ ก็เป็นสื่อสารมวลชนอีกแขนงหนึ่ง ซึ่งสามารถบอกกล่าวกับคนได้ สั่งสอนคน ได้ แสดงภาพความเป็นจริงบางอย่างในสังคมให้คนได้รับรู้ มิได้เป็นเพียงสื่อเพื่อความบันเทิง เพียงอย่างเดียว คนที่ชมละครโทรทัศน์สามารถรับรู้ ตีความ และเชื่อมโยงภาพในละครกับชีวิตจริงได้ ซึ่งก็เป็นกลไกอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหาครอบครัวในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งผลจาก งานวิจัยครั้งนี้ก็สามารถพิสูจน์ได้ว่าแนวคิดข้างต้นเป็นจริง

ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุด มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งโดยธรรมชาติของ มนุษย์แล้ว นิยมที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก การรวมกันอยู่ทำให้มนุษย์สามารถที่จะ ดำรงชีวิตอยู่รอดได้ดีกว่าที่จะมีชีวิตอยู่ตามลำพัง มนุษย์ทุกคนย่อมจะได้รับประสบการณ์ตรงจาก ครอบครัวของตนเอง นอกจากนี้มนุษย์ยังสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องครอบครัวจากละครโทรทัศน์ได้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ทางอ้อม ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์ โดยผ่านทางเนื้อหาที่นำเสนอ

การเปรียบเทียบความหมาย "ภาพของครอบครัว" จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับ การถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร

จากการเปรียบเทียบความหมาย "ภาพของครอบครัว" จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับ การถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" พบว่าผู้รับสารเข้าใจความหมายได้ตรงตามที่ต้องการนำเสนอ ในแง่ฐานะของครอบครัว ส่วนเรื่องความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่ได้รับจากภาพของ ครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ ผู้รับสารสามารถถอดรหัสความหมาย (decoding) โดยรวมได้ ตรงกับความหมายของผู้ส่งสาร ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีประสบการณ์ตรง เกี่ยวกับครอบครัว และการได้รับชมละครโทรทัศน์ที่ นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวก็ย่อมจะ ได้รับประสบการณ์ทางอ้อมสั่งสมมา เมื่อได้รับทั้งประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อม ก็ ย่อมที่จะมีการรับรู้ การตีความ และการเชื่อมโยงภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์กับชีวิตจริง ได้อย่างเข้าใจ นอกจากนี้แล้วยังพบว่า การเข้ารหัสความหมาย (encoding) ของผู้ส่งสารชัดเจน ดี เนื่องจากการทำงานของบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด จะมีการประชุมของผู้เขียนบท ผู้กำกับ การ แสดง ครีเอทีฟ เป็นต้น ในขั้นตอนการเตรียมงานก่อนการผลิต จึงทำให้ความหมายภาพของ

ครอบครัวในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" มีความหมายไปในทางเดียวกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน

ส่วนด้านผู้รับสารนั้น นอกจากจะมีประสบการณ์ตรงด้านครอบครัวตนเอง และประสบการณ์อ้อมจากละครโทรทัศน์ที่เสนอภาพของครอบครัวแล้ว ยังได้รับประสบการณ์อ้อมจากการชมภาพเบื้องหลังละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" ที่มีการนำเสนอหลังจากที่ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ออกสาด ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอได้ชัดเจนขึ้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดในด้านการเปรียบเทียบ ความหมายภาพของครอบครัวจากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสาร กับการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสาร สามารถทำการเปรียบเทียบได้ในละครโทรทัศน์เรื่อง "ทอฝันกับมาวิน" เพียงเรื่องเดียว เพราะว่า

ข้อจำกัดในเรื่องของเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประมาณ 9 เดือน นับตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2539 - เมษายน พ.ศ. 2540 ซึ่งช่วงเวลาเพียงเท่านี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ผู้ส่งสาร อดิเทพละครโทรทัศน์ และสัมภาษณ์ผู้รับสาร ได้ในละครโทรทัศน์เพียงเรื่องเดียว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า นอกจากการศึกษาเรื่อง "การรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์" แล้วนั้น ระหว่างการวิจัย ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งต่อไป ได้หลายประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาการรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านรายการวาไรตี้ เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า รายการวาไรตี้จะมีการนำเสนอเรื่องครอบครัวแฝงอยู่ในรายการด้วย

2. การศึกษาเฉพาะภาพครอบครัวไทยในอดีต และภาพของครอบครัวไทยสมัยใหม่ ในละครโทรทัศน์ เพื่อที่จะบอกถึงแนวโน้มลักษณะครอบครัวไทยในความเป็นจริง

3. การศึกษาการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์ กับภาพของครอบครัวในภาพยนตร์ไทยในช่วงระยะเวลาเดียวกัน เพื่อดูถึงความเหมือน และความแตกต่างที่ได้รับจากครอบครัวในสื่อที่แตกต่างกัน

4. การศึกษาการเปรียบเทียบภาพของครอบครัวในละครโทรทัศน์จากการเข้ารหัส (encoding) ของผู้ผลิตละครโทรทัศน์หลาย ๆ ค่าย เช่น เอ็กแซ็กท์ ดาราวิดีโอ กันตนา ยูม่า ละครของคุณวราวุธ มิลินทจินดา ละครของคุณพิศาล อัครเศรณี เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย